

Ústav Dálného východu

Oponentský posudek

Andrea Střelcová: *Politika americké okupační správy v Japonsku, její reflexe a dopady na japonsko-americké vztahy*

Období spojenecké okupace Japonska v letech 1945 – 1951 patří k oblíbeným tématům početné obce japonských i západních historiků. Pro Japonce představuje dobu, kdy se země poprvé se ve svých dějinách ocitla pod cizí nadvládou, pro USA, které byly hlavním článkem spojeneckých okupačních sil, pak obdobím důsledné (přinejmenším ve svých původních záměrech) demokratizace Japonska podle amerického vzoru. V období okupace byly položeny základní kameny těsné spolupráce mezi USA a Japonskem, která významným způsobem ovlivňovala - a v mnoha ohledech stále ještě ovlivňuje - politickou, ekonomickou a bezpečnostní situaci v oblasti východní Asie. Na druhou stranu bychom však našli jen málo zemí, jejichž vzájemné vztahy jsou tak silně zatíženy emocemi a záměrně i neúmyslně interpretovány v duchu zažitých klišé. Posluchačka si tedy zvolila velice atraktivní a žádané téma, jehož některé aspekty jsou však stále ještě předmětem „nepsaného“ tabu.

Hned v úvodu je třeba poznamenat, že svého úkolu se zhostila se ctí, a to i přesto, že nemohla pracovat s japonskými primárními zdroji a byla odkázána výhradně na prameny v „křesťanských“ jazycích. Z relativně bohaté literatury rozdílné úrovně si dokázala vybrat reprezentativní tituly, které jsou převážně nestranné a poskytují vyvážený pohled na diskutovanou problematiku.

Práce vychází z chronologického členění okupace do dvou období, která se liší přístupem USA k Japonsku. Zatímco první období je charakteristické snahou okupační správy důsledně „očistit“ Japonsko v rovině politické, ekonomické, vojenské a ideologické od jeho předválečné a válečné minulosti, ve druhém období začíná Japonsko aktivně vstupovat do amerických geopolitických zájmů v roli spojence proti pronikání sovětského (a čínského) vlivu do východní a jihovýchodní Asie. Diplomantka přehledným způsobem analyzuje politiku USA v jednotlivých fázích, a to nejen z pohledu deklarovaných cílů, ale i hlediska jejich naplňování. Ve druhém období se snaží zasadit opatření okupační správy do širšího mezinárodního (především regionálního) kontextu a názorným způsobem ukazuje, jakým způsobem se koncem čtyřicátých let budovaly základy budoucí těsné spolupráce mezi USA a Japonskem. V samém závěru diplomantka podává hodnocení celé období okupace, přičemž se neopírá jen názory renomovaných autorit, ale přináší i svůj vlastní pohled, do jaké míry ovlivnilo období okupace další vývoje americko-japonských vztahů v následujících desetiletích.

Práce je psána kultivovaným jazykem bez zbytečného „vatování“ textu. Diplomantka se nedala svést k povrchnímu žurnalistickému stylu a důsledně si udržuje odborný „odstup“ od studované problematiky.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se domnívám, že předložená práce bezvýhradně odpovídá svojí úrovni nárokům kladeným na bakalářskou práci. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

K případné diskusi navrhuji následující téma: „Do jaké míry ovlivňuje současnou podobu americko-japonských vztahů „dědictví“ okupace Japonska spojeneckými silami?“

V Praze dne 7. 6. 2010

Ing. Jan Sýkora, M.A., Ph.D.
ředitel Ústavu Dálného východu FF UK